

Dosarul nr. 2r-251/23
2-21118466-01-2r-13062023

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Jud: N. Russu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: A. Pahopol, A. Malii, R. Pulbere)

DECIZIE

20 septembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Ion Malanciuc
Aliona Donos

examinând recursul declarat de către Eduard Tviordohleb, reprezentat de avocatul Petru Bălănel,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Eduard Tviordohleb împotriva Asociației Obștești „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” cu privire la apărarea onoarei și demnității profesionale,

împotriva încheierii din 11 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Eduard Tviordohleb, reprezentat de avocatul Petru Bălănel, împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 05 august 2021, Eduard Tviordohleb a depus cerere de chemare în judecată împotriva Asociației Obștești „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” cu privire la apărarea onoarei și demnității profesionale.

Prin hotărârea din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Eduard Tviordohleb împotriva Asociației Obștești „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” cu privire la apărarea onoarei și demnității profesionale. S-a încasat din contul lui Eduard Tviordohleb în beneficiul Asociației Obștești „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” cheltuielile de asistență juridică în sumă de 12 000 de lei

La 26 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, iar la 10 ianuarie 2023, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Eduard Tviordohleb, reprezentat de avocatul Petru Bălănel, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 11 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel nemotivată depusă de Eduard Tviordohleb, reprezentat de avocatul Petru Bălănel, împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a acordat apelantului un termen de 10 zile de la recepționarea prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivate și achitarea taxei de stat în sumă de 75 lei, prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău, mun.Chișinău, str.Teilor nr.4.

La data de 02 mai 2023, Eduard Tviordohleb, reprezentat de avocatul Petru Bălănel, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la care a anexat ordinul de plată a taxei de stat în sumă de 75 lei.

Prin încheierea din 11 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost restituită cererea de apel depusă de Eduard Tviordohleb, reprezentat de avocatul Petru Bălănel, împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 24 mai 2023, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, Eduard Tviordohleb, reprezentat de avocatul Petru Bălănel a declarat recurs împotriva încheierii din 11 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel, în același complet de judecată.

În motivarea recursului, a invocat că actele de procedură expediate de către Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău și anume încheierea din 11 aprilie 2023, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, a fost recepționată de către destinatar, avocatul Petru Bălănel, la data de 20 aprilie 2023, confirmat prin mesajul expediat în adresa Curții de Apel Chișinău, iar motivul imposibilității de recepționare fiind faptul că, în perioada 10-20 aprilie 2023, computerul a fost defectat și s-a aflat la reparație.

Astfel, consideră că termenul de depunere a cererii de apel motivate urmează să fie calculat din data de 20 aprilie 2023, zilele de 29, 30 aprilie au fost zile de weekend, iar ziua de 01 mai 2023 a fost zi liberă, prin urmare ultima zi de depunere a apelului motivat împreună cu taxa de stat a fost data de 02 mai 2023, termenul fiind respectat de apelant.

A notat că în condițiile în care există dubii în privința datei comunicării, generate chiar de emitentul actului, Curtea de Apel Chișinău, care a omis modalitatea de comunicare a actelor de procedură prin poștă, etc. și a utilizat arbitrar modalitatea comunicării prin poșta electronică, este demonstrată existența propriilor îndoieli cu privire la finalitatea transmiterii actelor de procedură apelantului sau reprezentantului apelantului, acestea trebuie, în considerarea garanțiilor aferente dreptului la liberul acces la justiție și a principiului in dubio pro reo, să îi profite persoanei căreia actul îi era adresat.

A mai susținut că simpla menționare a unei adrese de e-mail în antetul cererii sau în subsolul acesteia (situație frecvent întâlnită în cazul cererilor formulate prin reprezentant convențional avocat) nu echivalează cu o astfel de manifestare neechivocă de voință, cu atât mai mult că nici în cererea de chemare în judecată și nici în cererea de apel depusă de către reprezentantul apelantului nu se regăsește

menționată vreo adresă electronică la care urma să fie citat de către instanță reprezentantul acestuia, iar omisiunea instanței de judecată de a cerceta în mod plenar argumentele invocate de recurent sau eventual obiecțiile intimatului conduc la înfrângerea principiului unui proces echitabil consacrat de art. 6 CEDO din perspectiva motivării hotărârii.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 11 mai 2023, iar Eduard Tviordohleb, reprezentat de avocatul Petru Bălănel, a declarat recurs la 24 mai 2023.

Prin urmare, recursul declarat de Eduard Tviordohleb, reprezentat de avocatul Petru Bălănel, este în termen.

La 13 iunie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, copia recursului declarat de Eduard Tviordohleb, reprezentat de avocatul Petru Bălănel, pentru cunoștință (f.d. 74, Vol.II).

Până la examinarea recursului, intimata Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” nu și-a valorificat drepturile sale procedurale și nu a depus referință la recursul declarat de Eduard Tviordohleb, reprezentat de avocatul Petru Bălănel.

Examinând cererea de recurs, prin prisma argumentelor invocate de către recurent și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 365 alin. (1) lit. d), e) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, prin hotărârea din 15 decembrie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Eduard Tviordohleb

împotriva Asociației Obștești „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” cu privire la apărarea onoarei și demnității profesionale. (f.d. 234, Vol.I, f.d. 1-23, Vol.II).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 26 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, iar la 10 ianuarie 2023, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Eduard Tviordohleb, reprezentat de avocatul Petru Bălănel, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii (f.d. 236/238, Vol.I).

Prin încheierea din 11 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel nemotivată depusă de Eduard Tviordohleb, reprezentat de avocatul Petru Bălănel, împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a acordat avocatului Petru Bălănel, care acționează în interesele lui Eduard Tviordohleb, un termen de 10 zile de la recepționarea prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivate și achitarea taxei de stat în sumă de 75 lei, prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău, mun.Chișinău, str.Teilor nr.4 (f.d.30/38, Vol.II).

Potrivit extrasului din poșta electronică de expediere a actului judecătoresc din 13 aprilie 2023, ora 13:25, Curtea de Apel Chișinău a remis la adresa electronică a avocatului Petru Bălănel, e-mail: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, copia încheierii din 13 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 39, Vol.II).

În speță, termenul acordat pentru înlăturarea neajunsurilor a început să curgă la 14 aprilie 2023, ziua imediat următoare zilei în care a fost expediată încheierea care impunea la un anumit comportament procedural, ultima zi fiind data de 25 aprilie 2023.

Astfel, în termenul indicat de instanța de apel, Eduard Tviordohleb, reprezentat de avocatul Petru Bălănel, nu a prezentat cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat în sumă de 75 lei.

Drept urmare, prin încheierea din 11 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost restituită cererea de apel depusă de Eduard Tviordohleb, reprezentat de avocatul Petru Bălănel, împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de

comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Din norma de drept menționată rezultă că în cazul în care instanța de judecată a stabilit data până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătorească. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluși prevăzut de lege. Mai mult ca atât, în cazul în care actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori într-o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel, or, Eduard Tviordohleb, reprezentat de avocatul Petru Bălănel, nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel stabilite prin încheierea din 11 aprilie 2023 și nu a prezentat cererea de apel motivată și dovada de achitare a taxei de stat, în termenul stabilit.

Sub acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind neîntemeiat argumentul avocatului Petru Bălănel, în interesele lui Eduard Tviordohleb, precum că a recepționat încheierea din 11 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, la data de 20 aprilie 2023, deoarece, în perioada 10-20 aprilie 2023, computerul a fost defectat și s-a aflat la reparație, or, la cererea de recurs nu a fost anexat nici un înscris care ar confirma cele relatate.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătorească, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 100 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sânt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție precizează că, art. 100 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă reglementează modalitatea de comunicare a actelor judecătorești prin mijloace electronice. Pentru aplicarea acestor norme de drept procedural, este necesar ca acest mijloc să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui. Așadar, confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul pre-citat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități. Cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system”, conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau nu poate primi e-mailuri.

Prin urmare, luând în considerare lipsa acestor mențiuni, extrasul atașat la materialele cauzei de către instanța de apel demonstrează incontestabil că încheierea din 11 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată avocatului Petru Bălănel, reprezentantul lui Eduard Tviordohleb, la data de 13 aprilie 2023. Acțiunile Curții de Apel Chișinău cu privire la expedierea încheierii din 11 aprilie 2023, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, se încadrează pe deplin în rigorile prevăzute de legislația în vigoare, adresa respectivă este indicată în mandatul avocatului seria MA nr.1608194 din 20 iulie 2021 (f.d.2, Vol.I), în cererea de amânare a examinării cauzei din data de 10 august 2022 (f.d.156, Vol.I), în cererea de apel nemotivată din 26 decembrie 2022 (f.d.237, Vol.I), parvenite prin intermediul poștei electronice, fapt confirmat prin extrasele din poșta electronică, anexate la materialele cauzei (f.d.155, 236 Vol.I), circumstanțe care atestă că acesta și-a dat consimțământul la expedierea actelor de procedură de către instanțele de judecată, prin intermediul poștei electronice.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, recurentul/apelant fiind partea interesată de soluționarea prezentei cauze în ordine de apel și fiind conștient că a depus, la data de 26 decembrie 2022, cererea de apel nemotivată, trebuia să depună diligență și să se intereseze la intervale de timp rezonabile de soarta dosarului respectiv, inclusiv să-și verifice poșta electronică.

Prin prisma respectării dreptului de acces la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CEDO, circumstanțele relatate denotă că recurentul și-a neglijat valorificarea în termen a drepturilor procedurale.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține dispozițiile art. 56 alin. (3), art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care statuează că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Recurentul nu a dat dovadă de diligență în realizarea drepturilor sale, astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor este

compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Eduard Tviordohleb, reprezentat de avocatul Petru Bălănel și de a menține încheierea din 11 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Eduard Tviordohleb, reprezentat de avocatul Petru Bălănel.

Se menține încheierea din 11 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Eduard Tviordohleb împotriva Asociației Obștești „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” cu privire la apărarea onoarei și demnității profesionale.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Ion Malanciuc

Aliona Donos